

Nr 276.

Av herr Westman, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om kommunalstyrelse på landet m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 99, med förslag till lag om kommunalstyrelse på landet m. m., yttrar föredragande departementschefen vid övervägande av frågan rörande revisorernas uppgifter (sid. 189 ff.):

»Tydligt är emellertid, att valet av revisorer i förväg icke får leda till att revisorerna taga del i förvaltningen. En dylik utveckling skulle kunna medföra ett minskande av ansvarskänslan hos de förvaltande organen och en begränsning av revisorernas möjlighet att sedermera fritt bedöma vidtagna åtgärder. Med hänsyn härtill måste möjligheten att under revisionsåret rådföra sig med revisorerna begagnas med största försiktighet. Den bör utnyttjas endast i undantagsfall och får icke föranleda, att revisorernas mening inhämtas rörande åtgärder liggande inom ramen för den sedvanliga förvaltningen. Märkas bör även, att revisionen — även om revisorerna utses i förväg — icke kan ersätta en fortlöpande kassakontroll. Anordnandet av sådan kontroll bör ankomma på dem, som närmast hava ansvaret för den kommunala förvaltningen.

Med hänsyn till den ståndpunkt jag sålunda intager är det tydligt, att jag icke kan biträda förslaget om intagande i lagen av föreskrift om rätt för revisorerna att när som helst under året inventera kassor, taga del av räkenskaper, infordra bankbesked med mera. Revision bör alltjämt huvudsakligen vara en efterhandsgranskning.»

De farhågor, som föranlett departementschefens ståndpunktstagande, synas ej vara tillräckligt grundade. När departementschefen uttalar den grundsatsen, att revisorerna ej böra taga del i förvaltningen, torde riktigheten härav ej kunna bestridas. Härav följer emellertid ej, att revisorernas befogenhet bör så skarpt kringskäras som sker i propositionen. Utan att därav föranletts konsekvenser av den art, departementschefen befarat, äga revisorerna enligt lag den 12 augusti 1910 om aktiebolag § 74, lag om ekonomiska föreningar den 22 juni 1911 § 32, lag om bankrörelse den 22 juni 1911 § 185 och lag om sparbanker den 29 juni 1923 § 39 vidsträcktare befogenheter än de skulle erhålla enligt den nya kommunallagstiftningen. I § 74 förstnämnda lag, varmed övriga lagrum överensstämma, föreskrives nämligen:

»Styrelsen skall bereda revisor tillfälle att när som helst inventera bolagets kassa och övriga tillgångar samt granska bolagets alla böcker, räkenskaper och andra handlingar, och må av revisor begärd upplysning angående förvaltningen ej av styrelsen förvägras.»

Då starka skäl tala för att revisorer av den kommunala förvaltningen erhålla de möjligheter att verkställa en effektiv revision, vilka utan olägenheter kunna tillerkännas dem, synas bestämmelser motsvarande de i aktiebolagslagen § 74 med flera ovan angivna lagrum böra meddelas i de nya kommunallagarna.

Med stöd av vad jag anfört får jag vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte för sin del vidtaga den ändring av lagtexten i propositionens förslag till lag om kommunalstyrelse på landet, kap. 5, och lag om kommunalstyrelse i stad, kap. 5, att revisorerna erhålla befogenheter, i tillämpliga delar motsvarande dem som enligt lagen den 12 augusti 1910 om aktiebolag § 74 med flera ovan angivna lagrum tillkomma där omförmälda revisorer, samt

att utskottet behagade formulera erforderlig lagtext.

Stockholm den 11 mars 1930.

K. G. Westman.
